

Jonas Sjöstedts sommartal 2020 (talade ordet gäller)

Mina Vänner,

Välkomna hit till Umeå och mitt sommartal.

Denna märkliga sommar 2020. Vi brukar vara i parken här borta med hundratals människor. Nu sitter vi utspridda 20 personer på ett café. Det är ju så det är nu. Det blev varken musikfestivaler eller Pridetåg den här sommaren, det fick bli fjällen istället. Det blev fint det också. Vi har ändå klarat oss bra även om morsan och svärföräldrarna börjar bli less på det här med karantän.

Men de har klarat sig undan smittan, det är det viktigaste.

Alla har inte gjort det.

En god vän, Jenny, hörde av sig, hon förlorade sin mamma i Covid, smittad av hemtjänsten. Sedan blev hennes pappa också sjuk. Det känns så fruktansvärt, onödigt och orättvist.

Under sommaren har de flesta av oss har fortsatt ta ansvar. Det har haft effekt. Trycket på vården har minskat och antalet döda räknas inte längre i tiotal per dag.

En fruktansvärd vår övergick i en lite lugnare sommar.

Pandemin är på inget sätt över, men vi har klarat den första prövningen.

Tillsammans tog vi ansvar, för att hålla ned sjuktalet och se till att vården klarade anstormningen.

Men vi har betalat ett högt pris.

Stora brister i Sveriges beredskap och årtionden av nedskärningar i äldreomsorg och vård gjorde oss dåligt förberedda på att hantera smittan. Den smög sig in på äldreboenden och i hemtjänsten, ett fruktansvärt stort antal äldre dog, i onödan.

Det här måste vi dra lärdom av. Det ska inte få ske igen!

En sak har blivit särskilt tydlig.

Varenda en som jobbar i vård och omsorg har varit nödvändig för att klara oss igenom det här.

Varenda sjuksköterska som arbetat maratonpass för att ta hand om alla de patienter som kommit in med andningssvårigheter.

Varenda undersköterska som tagit extrapass på äldreboendet när kollegorna insjuknat.

Varje läkare som offrat ännu en helgledighet med familjen.

Flera som jobbar inom vården i Stockholm hör av sig till mig. Efter en slitsam vår med berg av övertid ska de avskedas. Inte för att det saknas arbete, utan för att den borgerliga regionledningen ska spara. Samtidigt får hyrföretag och privatiseringar kosta hur mycket som helst.

Det är helt fel väg att gå. Personalen i vård och äldreomsorg måste få bättre villkor, möjlighet till vila och fler arbetskamrater.

Bara så klarar vi en andra våg om den kommer, så blir vi bättre rustade för framtiden.

Ett tag kändes det som om även regeringen och januaripartierna hade förstått.

Att de tvingades inse att det inte går att applådera undersköterskor, sjuksköterskor och läkare som hjältar ena dagen, bara för att nästa dag återigen sänka skatten för de rikaste.

I en debattartikel skrev Liberalerna:

”Det är dags att sjukvårdsyrkenas arbetsmiljö, karriärmöjligheter och löneutveckling gör resan in i nutiden”.

I sitt sommartal i juni sa Centerpartiets Anders W Jonsson att

”Pengar får aldrig blir ett hinder i arbetet med att minska smittspridningen och ge människor den vård och det omhändertagande de behöver”.

Det låter ju bra. Men vad gjorde då centern och liberalerna?

Bara dagar senare meddelade ta bort Liberalerna att det är dags att sänka skatten i höstens budget med 30 miljarder kronor.

30 miljarder!

Pengar som verkligen behövs i välfärden.

Strax efter var det centerpartiets tur: Nu var det utökade RUT-bidrag, för att få ihop det så kallade livspusslet, som var viktigast. Skattebidrag för ommöblering av våningar på Östermalm. Skattepengar från oss alla för att de rika ska få tvätten tvättad när de inte orkar göra det själva.

Men vet ni, det är Sveriges livspussel som inte går ihop, inte överklassens.

Sveriges ekonomi bygger på att alla bidrar. Då kan man inte sänka skatten eller ge stora bidrag till de rikaste och samtidigt hoppas att välfärden ska klara sig.

I det här läget måste man välja.

Centerpartiet och regeringen väljer att satsa på nya RUT-bidrag till de rikaste i storstäderna.

Men vi vet att kommuner runt om i Sverige sparar på äldreboenden och lägger ned byaskolor i krisen.

I flera små landsbygdkommuner runt i Sverige är läget akut, nedskärningarna desperata, kommunalskatten redan allt för hög.

Avfolkningen skyndas på när servicen monteras ned.

Barnfamiljerna flyttar från byn när skolan läggs ned.

Därför föreslår vi idag, i vår budget för nästa år, inte bara höjda statsbidrag till alla kommuner utan också ett extra tillskott till Sveriges små kommuner för att klara krisen.

Annie Lööf och Stefan Löfven verkar strunta i Hyltebruk och Nordmaling, men vi gör inte det.

Vi ser deras utmaningar och vi vill ge dem en möjlighet att lösa dem.

Sedan Socialdemokraterna valde att gå högerut och samarbeta med Centerpartiet och Liberalerna har skattesänkningar staplats på varandra.

De gånger välfärden har fått extra pengar har det ofta skett efter krav från Vänsterpartiet.

Det kan vi göra igen.

För runt om i Sverige ligger varslen kvar. Personal som verkligen behövs riskerar att förlora jobbet när regionerna sparar.

Sjukvårdsanställda som har arbetat så hårt med att klara Coronakrisen, kämpat för oss alla, riskerar nu att sägas upp.

Det är helt orimligt.

Uppskjutna operationer och annan vård har staplats på hög när resurserna lagts på att ta hand om covidpatienter.

Sveriges kommuner och regioner varnar för att det redan nästa år fattas pengar om inte staten skjuter till mer.

Vårt budskap till regeringen är tydligt, inse att punkterna i januariavtalet om skattesänkningar som ingångsavdrag och friår har fallit.

Gör inga dyra ineffektiva sänkningar av arbetsgivaravgiften för unga.

Ni måste sluta låtsas att ni har majoritet i riksdagen och ta in den politiska verkligheten. Om ni inte lyssnar kommer vi att agera.

Vi har kört över er förut för att få mer pengar till välfärden.

Vi är beredda att göra det i höst igen.

En årslön på en dag. Flera hundra tusen kronor.

Det tjänar de allra mest välbärgade i Sverige. Det märks.

På uppfarterna utanför 70-miljonersvillorna i Djursholm trängs lyxbilarna, vissa behöver en hel parkering för att alla porschar ska få plats.

Det finns de som säger att det saknas pengar i Sverige.

Det stämmer inte. Pengarna är, som ni vet, bara väldigt ojämnt fördelade.

Sverige är ett av de rika länder där de ekonomiska skillnaderna ökar snabbast. Trots det fortsätter regeringen på den inslagna vägen mot ökad ojämlikhet med planer på marknadshyror, privata vinster i välfärden, sönderslagen anställningstrygghet och skattesänkningar som drabbar välfärden.

I Vänsterpartiets Sverige införs inga marknadshyror.

I vårt Sverige kan alla som flyttar hemifrån få tag på en lägenhet med rimlig hyra.

I vårt Sverige är drömmen om varsitt rum till barnen inte bara en önskedröm.

I vårt Sverige byggs vanliga bostäder för vanligt folk, även lokalvårdaren som arbetat hårt under corona ska ha råd att flytta in i en nybyggd lägenhet.

Det kan vi se till genom investeringsstöd och ett statligt byggbolag som bygger bort bostadsbristen.

I Vänsterpartiets Sverige har de som jobbar en trygg anställning.

Där riskerar ingen att godtyckligt bli uppsagd.

Vi kommer aldrig kunna försäkra oss mot nedgångar och kriser, men Vänsterpartiet tänker se till att det finns bra skyddsnet och trygghet, inte tysta rädda arbetsplatser där chefen kan sparka den som han inte tycker om. Coronakrisen har tydligt visat att det inte är svårt att säga upp folk i Sverige. Däremot har krisen visat att fackföringar gärna samarbetar för att finna lösningar när företag är i kris.

Jag vet själv hur det är. Jag var en av dem som fick gå från Volvo lastvagnar här i stan när konjunkturen störtade i början på 90-talet.

Men facket kunde förhandla och rädda kvar folk.

Äldre slitna metallare fick pension istället för sparken, så kunde några yngre få stanna.

Jag fick tillbaka jobbet när konjunkturen vände.

Facket kunde försvara oss. Det är så det ska vara. Det är den möjligheten som centerpartiet och liberalerna vill ta bort.

Just nu förhandlar fack och arbetsgivare om hur framtidens anställningstrygghet ska se ut. Men de förhandlar under hot. Om de inte kommer överens hotar regeringen med lagstiftning.

Det är en rad usla förslag som tagits fram, de skulle innebära att alla som jobbar i Sverige får provanställning på livstid. Det skulle slå sönder fackets möjlighet att se till att det går rätt till när någon sägs upp.

Vänsterpartiet kan inte tillåta att LAS-utredningens bedrövliga förslag blir lag i Sverige. Det är parterna som ska förhandla om hur anställningstryggheten ska se ut. Jag vill att de lyckas.

Vill regeringen också det så stoppar de LAS-utredningen i
papperstuggen!

Om de går vidare med LAS-utredningens förslag kommer vi att agera.
Vi kommer inte att vänta med att agera till dess att regeringen formellt
lägger fram ett lagförslag.

I samma ögonblick som det står klart att Stefan Löfven har för avsikt
att lägga fram utredningens förslag kan han inte längre vara Sveriges
statsminister.

Det är en tydlig gräns för regeringen som vi har satt, för vi vet hur
förödande en uppluckrad anställningstrygghet och införda
marknadshyror vore för Sverige.

Vi gör det för att alla som jobbar och sliter är värda den tryggheten.

Du är värd den tryggheten.

I slutet av sommaren började mina barn prata mindre om att chilla och
mer om hur det skulle bli att börja i skolan i höst.
En förväntan i luften, om nya klasskamrater och lärare.
12-åringar är ju redan lite för coola för att tala om att de saknar skolan,
men jag är säker på att de gjorde det.

För barnen i Botkyrka blev det en annorlunda skolstart det här året. En
plats i klassrummet stod tom när eleverna kom tillbaka efter
sommarlovet.

En 12-årig flicka hade blivit skjuten när hon var ute och rastade
hunden. En kula avsedd för någon annan träffade ett barn.
Istället för att möta kompisarna och prata om hur sommaren varit fick
hennes klasskompisar möta varandra i sorg.

Det dödliga våldet är en plåga, det förgiftar vårt samhälle.
Vi måste göra allt vi kan för att få bort vapnen från våra gator.

Det vanliga svaret brukar vara krav på längre straff och hårdare tag. Så
har det varit ett tag nu.

Vänsterpartiet har varit med och beslutat om både hårdare vapenlagar och fler poliser. Det behövs.

Men vi inser att det inte räcker.

Det här är en mycket större och allvarligare utmaning än så.

Våldet härjar i de områden där fattigdomen är som mest utbredd.

Det är här som samhällsservicen har försvunnit och centrum sålts ut.

Det är här som inkomsterna är lägst, trångboddheten är störst och skolorna har störst utmaningar.

Barn växer upp och inser att klassamhället existerar in på bara huden, hur mycket högern än förnekar det.

Det är politik som drivit denna utveckling.

Det är bara en annan politik som kan sätta stopp för den.

Vi i Vänsterpartiet tänker aldrig acceptera att din födelseort ska avgöra vilka livschanser du får.

Den ska inte avgöra om du löper risk att som elvaåring rekryteras som knarkkurir.

Bostadsorten ska inte avgöra om du som förälder vågar släppa ut dina barn i lekparken.

Inga småkillar ska behöva växa upp och lära sig använda våld för att känna att de blir respekterade.

Att enbart ropa efter hårdare straff för att komma till rätta med skjutningar och kriminalitet är att göra det enkelt för sig.

Det är att ta allt för lätt på ett av våra största och mest komplexa samhällsproblem!

Skjutningarna fortsätter trots att fängelserna är fulla.

Vi behöver en sammanhållen politik. Brottslingar ska låsas in, barn på glid ska fångas upp och föräldrar ska få stöd. Vi behöver arbete, jämlikhet, trygghet och möjligheter.

Alla barn ska få stöd i skolan och ha chans till en bra framtid.

Alla människor ska ha möjlighet att leva ett gott liv i trygghet. Oavsett vem du är, oavsett var du bor.

När president Roosevelt införde en New Deal lyftes USA ur den djupa krisen på 30-talet. Enorma ansträngningar gjordes för att ta landet ur massarbetslöshet och fattigdom. Istället fick människor jobb, trygghet och framtidstro.

Nu behövs vi göra det igen, en återstart av ekonomin efter coronakrisen. Kunde man göra det då så kan vi göra det nu. Denna gång behöver vi dessutom minska klimatutsläppen.

Det är dags för en grön New Deal – i Sverige och globalt.

Nyligen uppmättes den högsta temperaturen på jorden sedan 1913 i Death Valley i Kalifornien. 54,4 grader.

I Arktis tinar permafrosten snabbare än någonsin. Konsekvenserna av det är svåra att överblicka, men en sak vet vi säkert, det snabbar på uppvärmningen ytterligare.

Det är bråttom nu, vi måste ställa om snabbt för att ha en planet som är beboelig i framtiden.

Det gör vi genom att satsa offensivt. Genom en grön omställning kan tiotusentals nya jobb skapas. Det behövs, många har förlorat arbetet i spåren av coronapandemin.

Vi kommer behöva folk som kan jobba med att bygga ut elnätet och sätta upp vindkraftverk. Genom elektrifiering kan Sveriges två största utsläppare ställa om. SSAB kan tillverka stål utan kol och Cementa cement utan kraftiga utsläpp av koldioxid.

Vi måste bygga ut kollektivtrafiken och ställa om transportsystemet.

Det gör vi genom att bygga nya stambanor för fler och snabbare tåg.

Vi måste bygga nya, klimatsmarta bostäder, med solceller på tak och fasader.

Det är investeringar som kommer göra livet bättre för de allra flesta och som kommer sätta folk i arbete under många år framöver.

Det är annat än de 56 jobb regeringen lyckades skapa när de med fjäsk, bidrag och frikostiga skatteupplägg fick Facebook att bygga en serverhall i Luleå.

Där har varje arbetstillfälle kostat staten 2,5 miljoner kronor, samtidigt som företaget konsekvent undvikit att betala skatt på vinsten i Sverige.

Vi vill istället få med regeringen på den gröna omstarten. Det är en bättre investering för Sverige. Genom att komma överens med regeringen om energiomställning och att bygga nya stambanor för järnvägen vill vi påbörja den nödvändiga omställningen.

Vänsterpartiet vågar gå emot storföretagen och oljeindustrin.

Det behöver regeringen också lära sig.

Just nu ligger ett viktigt ärende på deras bord. Sveriges tredje största utsläppare, Preem, har ansökt om att bygga ut sitt raffinaderi i Lysekil och bli Sveriges största utsläppare.

Jag vet att Miljöpartiet vill säga nej. Nu måste också

Socialdemokraterna visa att de tar klimatet på allvar. Det måste till om Sverige ska klara klimatmålen.

Oljeutvinning tillhör gårdagen, vi ska se till att framtiden blir grön och jämlik.

I juni 2016 besökte jag Belarus huvudstad Minsk. Det var en resa jag aldrig kommer glömma.

Vi träffade demokratiaktivister som oförtröttligt kämpade för ett fritt och demokratiskt Belarus. Ibland fick vi ses i smyg på något café, för att undgå regimens vakande blickar. Modiga aktivister som arbetade för förändring trots att de själva och deras familjer hade utsatts för hot och trakasserier. Några av dem hade suttit i fängelse.

Men de gav inte upp, utan jobbade envist vidare. Mot alla odds, trots att förändringen då kändes avlägsen, jobbade de envist vidare.

Det är deras enträgna arbete som lagt grunden till det som nu sker i Belarus, när 200 000 människor öppet ger sig ut på gatorna i Minsk för att protestera mot valfusk, polisvåld och mot regimen.

Det är deras arbete som skapar förändring.

Det är så här det är, överallt.

Det är klimataktivisterna, demokratikämparna och de fria fackföreningarna som förändrar världen.

Det är alla som övervinner sin rädsla, som vägrar bli uppgivna, som fortsätter att kämpa.

Ett bättre samhälle bygger vi tillsammans.

Den kamp som idag kan kännas hopplös och segdragen lägger grunden för framtida segrar.

Så välkommen tillbaka efter sommaren. Välkomna till en höst när vi tar fighten. Själv har jag exakt två månader kvar som ordförande i Vänsterpartiet. Jag tänker ta vara på varje dag. Arbeta tillsammans med er. För att välfärden ska få de tillskott som behövs. För trygga anställningsvillkor, för att alla ska ha bostäder där de har råd att bo. För en grön framtid. För oss alla.